

Mölnads stad

Förstudie av IT-användning i grundskolan

Building a better
working world

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och frågeställningar	3
1.3. Avgränsning och ansvarig nämnd	3
1.4. Metod och genomförande.....	3
2. Styrning av arbetet med IT i skolan	4
2.1. Nationell styrning.....	4
2.2. Stadens styrning av IKT-satsningar i skolan	4
2.3. Organisation och ansvarsfördelning	6
2.4. Implementering av IKT-satsningen	6
3. Uppföljning av IKT-arbetet.....	8
3.1. Rutiner för uppföljning	8
3.2. Genomförda uppföljningar och utvärderingar.....	8
3.3. Rapportering till nämnden	9
3.4. Analys av konsekvenser för skolresultat	9
4. Samlad bedömning	11
4.1. Våra slutsatser	11
4.2. Svar på förstudiens frågor	12
Bilaga 1. Intervjuer och dokumentförteckning	14

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Mölndals stad har EY genomfört en förstudie avseende IT-användning i grundskolan. Syftet med förstudien har varit att översiktligt kartlägga hur skolnämnden styr och följer upp användningen av IT i skolan.

Förstudien visar att nämnden har en helhetssyn på informations- och kommunikationsteknik (IKT), där IKT-arbetet inte enbart fokuserar på införande av tekniska redskap utan även på utveckling av kompetens och pedagogik. IKT-arbetet har dock genomförts på initiativ av engagerade medarbetare snarare än genom en strukturerad styrning och uppföljning. Exempelvis saknas aktuell strategi eller handlingsplan för IKT-arbetet. Varken fullmäktige eller skolnämnden har identifierat målsättningar som rör IKT. Det är följaktligen ottydligt hur IKT-arbetet förväntas bidra till uppfyllelse av fullmäktiges och nämnds mål.

Det övergripande syftet med IKT-arbetet är att uppnå en ökad måluppfyllelse för eleverna. Nämnden har inte följt upp hur de genomförda satsningarna på IKT har bidragit till elevernas resultat. Det saknas systematik i att på central nivå analysera och följa upp aspekter som kan ha inverkan på elevernas måluppfyllelse, såsom elevernas IKT-kompetens och ekonomiska konsekvenser av satsningarna.

Utifrån förstudiens resultat har ett antal risker identifierats:

- ▶ Risk att elever inte får likvärdiga förutsättningar i utbildningen till följd av varierande IKT-kompetens hos pedagoger
- ▶ Risk för bristande IKT-kompetens hos pedagoger till följd av avsaknad av central struktur för kompetenskartläggning och strategier för kompetensutveckling
- ▶ Risk för bristande måluppfyllelse till följd av otillräckliga riktlinjer och rutiner för att säkerställa en ändamålsenlig användning av digitala lärverktyg
- ▶ Risk för ineffektiv resurshantering till följd av brist på systematisk uppföljning av effekter och ekonomiska konsekvenser av IKT-satsningen

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I takt med att digitala hjälpmedel och IT får en allt större roll i samhället i stort ökar även betydelsen av IT-användning i skolan. Krav på elevers digitala kompetens och kunskaper inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) finns reglerat i läroplanen för grundskolan. Skolverket anger dock i en rapport från 2013¹ att trots att tillgången till digital utrustning i skolan har ökat så har undervisningen inte anpassats i motsvarande grad. I rapporten konstateras att användningen av IT i flera ämnen var i stort sett lika låg som tre år tidigare. Skolverket uppgav även att det fanns ett behov av kompetensutveckling hos skolans personal i hur IT kan användas som pedagogiskt verktyg i undervisningen.

Skolnämnden i Mölndals stad ansvarar för kommunens grundskoleverksamhet som bedrivs på 23 skolor runt om i kommunen. Nämnden har under senare år genomfört satsningar på IT och digital kompetens i skolan. En ändamålsenlig uppföljning av satsningar inom skolan är av vikt för att utvärdera vilka effekter dessa har på exempelvis elevers skolresultat. I revisionens dialoger med nämnden 2015 framkom att nämnden kan stärka arbetet med uppföljning och analys. Revisorerna i Mölndals stad har utifrån risk- och väsentlighetsanalys identifierat ett behov av att kartlägga hur skolnämnden arbetar med användning av IT i skolan.

1.2. Syfte och frågeställningar

Förstudiens syfte är att översiktligt kartlägga hur skolnämnden styr och följer upp användningen av IT i skolan. Förstudien inriktar sig på följande frågor:

- ▶ Vad har nämnden genomfört för satsningar på IT inom grundskolan?
- ▶ Vilka mål och riktlinjer finns för IT-satsningarna?
- ▶ Hur sker uppföljning och utvärdering av IT-satsningarna?
- ▶ Hur har utveckling av elevers skolresultat analyserats med hänsyn till satsningar på IT och digitala verktyg i grundskolan?

1.3. Avgränsning och ansvarig nämnd

Förstudien är avgränsad till användning av IT i kommunens grundskoleverksamhet. Förstudien är vidare avgränsad till satsningar som genomförts de senaste fem åren. Förstudien avser skolnämnden.

1.4. Metod och genomförande

Förstudiens baseras på genomgång av relevant dokumentation för arbetet med IT i grundskolan samt intervjuer. Dokumentförteckning och förteckning över intervjupersoner återfinns i bilaga 1. Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att faktagranska rapporten.

---

¹ Skolverket har i uppdrag från regeringen att följa upp IT-användning och IT-kompetens i skolan vart tredje år.

2. Styrning av arbetet med IT i skolan

I detta avsnitt beskrivs vilka lagar, riktlinjer och målsättningar som ligger till grund för arbetet med informations- och kommunikationsteknik (IKT) i skolan. Vi redogör också för hur IKT-arbetet är organiserat samt vilka satsningar Mölndals stad har genomfört i syfte att implementera styrande riktlinjer och målsättningar.

2.1. Nationell styrning

Skollagen (2010:800) fastställer att elever i grundskolan ska ha tillgång till den utrustning som krävs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Elever ska också ha kostnadsfri tillgång till de lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Den undervisning som bedrivs ska vara likvärdig, det vill säga av hög kvalitet för alla elever, oavsett bostadsort och sociala och ekonomiska hemförhållanden. Utbildningen ska också kompensera för elevers olika bakgrund och olikartade förutsättningar.

Ett av de kunskapsmål som anges i *läroplanen för grundskolan* är att elever ska kunna använda modern teknik som ett verktyg för att söka kunskap, kommunicera, skapa och lära.

Skolverket fick under 2015 i uppdrag av regeringen att ta fram förslag för *nationella IT-strategier* för skolväsendet. Ett av förslagen vänder sig till för- och grundskola samt fritidshem. Syftet med strategin är att bidra till ökad måluppfyllelse och likvärdighet i skolan genom tillvaratagande av digitaliseringens möjligheter. I strategin föreslås bland annat att nationella styrdokument ska tydliggöra skolans uppdrag kring digital kompetens samt att rektorers och lärares digitala kompetens ska stärkas. Strategin föreslår också att samtliga elever i årskurs 1-9 ska ha tillgång till ett personligt digitalt verktyg (1:1) inom tre år. Skolverket redovisade sitt förslag för nationell IT-strategi i april 2016. Om regeringen antar strategin så kommer den att gälla för perioden 2017-2022.

2.2. Stadens styrning av IKT-satsningar i skolan

2.2.1. Kommunfullmäktige

Mölndals stads satsning på IKT i skolan initierades i kommunfullmäktiges budget och plan för 2011-2013. I enlighet med dåvarande fullmäktigeprioriteringar beslutade barn- och utbildningsnämnden² 2011 om en treårig satsning på IKT med fokus på ökad täthet av digitala lärverktyg³ bland elever och lärare samt kompetensutveckling och pedagogiskt utvecklingsarbete kring IKT. IKT-satsningen föranleddes av ett pilotprojekt i sex grundskoleenheter och fyra förskoleenheter med särskilt intresse och motivation att arbeta med digitalisering. IKT-satsningen 2011-2013 hade en budget på totalt 12,5 mkr. I satsningen ingick tre delar:

² Dåvarande barn- och utbildningsnämnden har bytt namn till Skolnämnden

³ Med digitala lärverktyg avses IT-redskap som används i utbildningssyfte, såsom datorer eller pekplattor

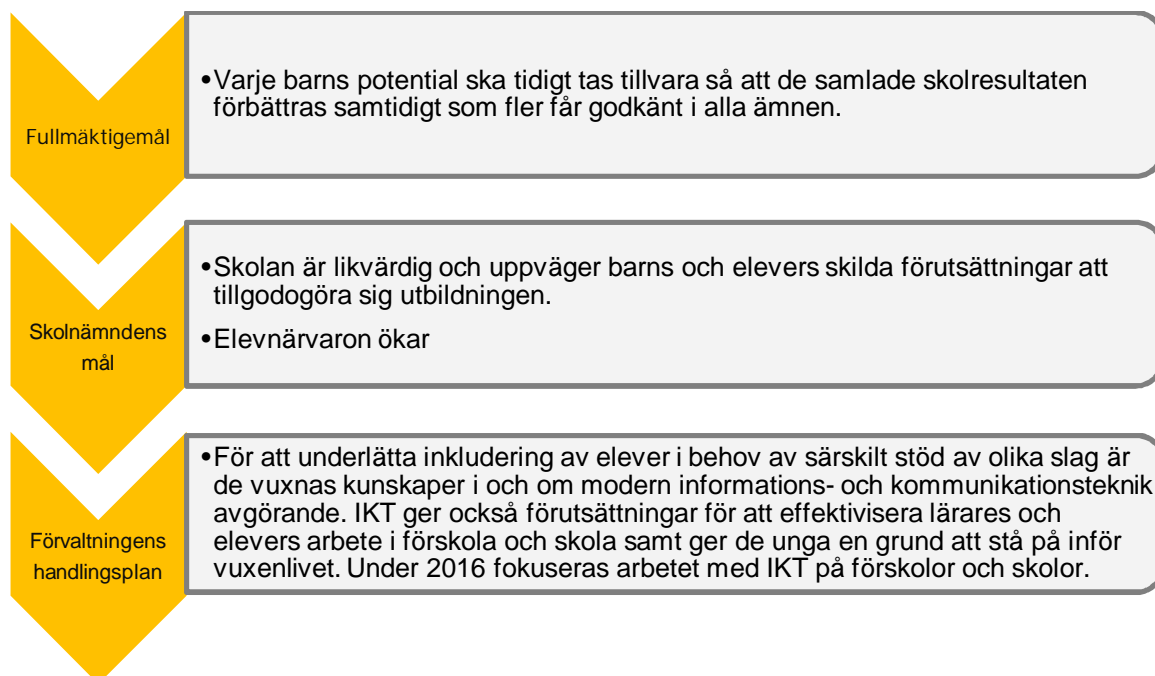
- ▶ Leasing av lärverktyg till elever och lärare⁴
- ▶ Kompetenssatsning parallellt med införande av tekniken
- ▶ Utvecklingsinsatser för vissa grupper/områden

Från 2014 och framåt har IKT-satsningen fortlöpt i enlighet med strategin för 2011-2013. Budgeten har minskat till 10,5 mnkr för perioden 2014-2016. Det har dock inte fattats något förnyat nämndbeslut om IKT-satsningen. Skolförvaltningen uppger att övergripande styrdokument ska uppdateras under 2016 om den nationella IT-strategin antas, men i nuläget fortgår IKT-satsningen utan förnyad strategi eller revidering av målsättningar och åtgärder. Förvaltningen hänvisar till att strategin för 2011-2013 fortfarande bedöms vara aktuell och är i linje med fullmäktiges och nämnds målstyrningsarbete. Fullmäktiges budget/plan för 2015-2017 nämner inte digital kompetens som ett prioriterat område.

2.2.2. Skolnämnden

Skolnämnden har i sin verksamhetsplan för 2015-2017 brutit ned fem av fullmäktiges elva prioriterade mål till nämndmål med indikatorer för uppföljning. Det finns inga målsättningar som rör IKT. Förvaltningen anger att IKT-satsningen snarare ska ses som en aktivitet som ska bidra till måluppfyllelse än som en målsättning i sig.

Skolförvaltningen har fastställt en handlingsplan för 2016 med utgångspunkt i fullmäktige- och nämndmål. I handlingsplanen nämns IKT som ett sätt att nå fullmäktiges mål om förbättrade elevresultat. Styrkedjan illustreras i figuren nedan.

⁴ Ett digitalt lärverktyg på två elever i årskurs 1-6, ett digitalt lärverktyg per elev i årskurs 7-9 samt ett digitalt lärverktyg till lärare. Verktygen leasas under en treårsperiod och lämnas ut till elever i årskurs 1, 4 och 7.

2.3. Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för genomförande av IKT-arbetet är fördelat på central och lokal nivå. Den centrala samordningen sker inom skolförvaltningens ledningsgrupp. Det operativa ansvaret för frågan finns hos förvaltningens IKT-samordnare, som är placerad vid förvaltningens stöd- och utvecklingsenhet.

På lokal nivå finns så kallade IKT-handledare på varje skolenhet. Det är upp till rektor att avgöra hur många handledare som ska finnas på enheten. Enligt anvisningar som fastställdes 2010 ska IKT-handledarna utgöras av personer som är intresserade av IKT, kan inspirera och handleda andra samt vill vara med och utveckla IKT-arbetet i staden. Handledarna på respektive skola ansvarar för att driva frågor som rör strategi och metodik, utbildning och kompetens samt inköp och kontroll över IT-verktygen.

I syfte att skapa kontaktytor mellan central och lokal nivå finns ett IKT-nätverk bestående av minst en IKT-ansvarig per skola samt IKT-samordnare och andra ansvariga centralt vid förvaltningen. Nätverket träffas fyra gånger per termin. IKT-samordnare håller i träffarna. Innehållet vid träffarna varierar utifrån önskemål och behov hos IKT-ansvariga, men kan exempelvis innefatta utbildning från stadens IT-avdelning eller extern kompetens samt erfarenhetsutbyte med andra kommuner⁵.

2.4. Implementering av IKT-satsningen

2.4.1. Tekniska redskap

Utrullningen av datorer/lärverktyg fullföljdes i enlighet med IKT-satsningens målsättningar under 2013. Varje elev i årskurs 7-9 samt varje lärare har tillgång till ett eget lärverktyg. I årskurs 1-6 delar två elever på ett lärverktyg. Vissa skolor tillämpar en-till-en-principen också för årskurs 1-6. I dessa fall bekostar skolan de extra lärverktygen.

I syfte att effektivisera kommunikation och underlätta tillgång till material och information fattade skolnämnden under 2016 beslut om att upphandla en molntjänst - Google Apps for Education. Vidare finns inläsningstjänst för att underlätta för elever med lässvårigheter att ta del av undervisningsmaterial.

Förvaltningen har inga fastställda rutiner för att säkerställa att de lärverktyg som delats ut används ändamålsenligt. Exempelvis saknas anvisningar kring vilka åtgärder som ska vidtas om elever besöker webbplatser med olagligt eller olämpligt innehåll. För att främja IT-säkerhet har vissa webbplatser delvis blockerats. Blockeringen kan dock kringgåas genom ett klick. När detta görs skickas automatiskt en rapport, som i dagsläget hamnar hos ledningsgruppen. Det finns dock ingen rutin för hur ledningsgruppen ska agera i sådana fall. Vidare är det upp till varje rektor/pedagog att avgöra om lärverktyg exempelvis ska kunna beslagtas under lektioner vid behov.

---

⁵ Mölndals stad samarbetar med Kungsbacka kommun i syfte att utbyta erfarenheter kring IKT-frågor i skolan.

2.4.2. Pedagogik- och kompetensutveckling

Enligt förvaltningen är en central utgångspunkt i IKT-arbetet att utdelningen av IT-verktyg ska kompletteras med utveckling av kompetens hos både elever och lärare. Detta anges också i IKT-strategin för 2011-2013. Genom att ett sådant helhetstänk har funnits sedan starten av satsningen upplever förvaltningen att Mölndals stad är väl rustad inför de krav som kommer att ställas på förvaltningen om den nationella IT-strategin för skolväsendet antas. Förvaltningen upplever också att man gått från ett mer utbudsstyrt arbetssätt där kompetensutvecklingen drivits av utbildningar och frågor som identifierats på central nivå, till att bli mer efterfrågestyrda, det vill säga drivna av önskemål från skolorna.

Sedan satsningen påbörjades har kompetensutvecklingsinsatser genomförts inom ramen för IKT-nätverket. IKT-handledarna förväntas föra kompetensen vidare till övriga kollegor på respektive skola. Kompetensforum, öppna workshops och utbildningstillfällen har erbjudits till pedagoger. Kompetensutvecklingsinsatser har inte varit obligatoriska. Det har medfört att lärare ofta deltagit utifrån intresse snarare än utifrån behov. I syfte att fånga upp lärare med låg kunskap om IKT har en insats gjorts för att identifiera lärare med stort kompetensbehov och erbjuda frivillig IKT-coaching till dessa. Utbildning har också erbjudits till samtliga rektorer.

Det har inte genomförts någon systematisk kompetenskartläggning för att analysera vilka kompetensutvecklingsbehov som finns hos skolor och individer. Förvaltningen anger att det finns skillnader i kompetens. Dessa skillnader uppges vara större mellan olika lärare än mellan olika skolor. Detta ses som ett problem ur likvärdighetssyfte, eftersom elevernas förutsättningar att bygga upp sin kunskap påverkas av lärarnas kompetens.

Staden ingår vidare i två samarbetsprojekt som syftar till att utveckla pedagogiken kring IKT. Tillsammans med Göteborgs universitet genomförs projektet 'Lärande och inflytande på riktigt när olikheten är normen'. Projektet startades mot bakgrund av att staden identifierat ett behov av skillnader i förutsättningar för lärande mellan elever och mellan skolor samt skillnader i det systematiska kvalitetsarbetet mellan skolor. Syftet med projektet är att stärka kopplingen mellan praktik, erfarenhet och beprövad forskning för att skapa en mer likvärdig och tillgänglig lärmiljö. Under 2016-2018 medverkar staden också i ett Vinnova-projekt som syftar till att utveckla ämnesspecifik metodik kring skapande med IT som material. Fokus ligger på att elever i för- och grundskola ska lära sig grunder i maker⁶ och programmering och kunna tillämpa detta i olika ämnen.

---

⁶ Maker innebär kreativt skapande med hjälp av digitala verktyg.

3. Uppföljning av IKT-arbetet

Detta avsnitt beskriver hur staden följt upp och utvärderat IKT-satsningarna. Avsnittet innehåller också en sammanställning av resultaten av de uppföljningar och utvärderingar som genomförts.

3.1. Rutiner för uppföljning

Skolnämnden saknar tydlig struktur för uppföljning avseende IKT-arbetet. Formerna för uppföljning berörs inte i IKT-strategin för 2011-2013. Det saknas också mätbara mål och indikatorer för den del av satsningen som rör kompetens- och pedagogikutveckling. Förvaltningen har dock genomfört både externa och interna uppföljningar och utvärderingar vid behov. Eftersom struktur för uppföljning saknas finns inte heller struktur för hur utvecklingsområden som identifierats i de genomförda uppföljningarna ska hanteras. Förvaltningen uppger att IKT-arbetet är en del av kommunens samlade målstyrningsarbete och att frågan därmed indirekt följs upp inom ramen för kommunens och nämndens verksamhetsplaner.

3.2. Genomförda uppföljningar och utvärderingar

Ett antal dokumenterade uppföljningar och utvärderingar som är kopplade till IKT-satsningen har som sagt genomförts sedan satsningen initierades. De vi har tagit del av och bedömt relevanta inom ramen för förstudiens avgränsningar är:

- ▶ Utvärdering av IKT-pilot 2011 och IKT-satsningen med start 2011-2013
- ▶ LIKA
- ▶ Effektkartläggning

3.2.1. Utvärdering av IKT-pilot 2011 och IKT-satsningen med start 2011-2013

Uppföljning av IKT-piloten 2010 genomfördes år 2011. Rapporten följer upp de målsättningar som initialt låg till grund för pilotprojektet och identifierar flera utmaningar inför den fortsatta satsningen. Bland annat framhålls att datorkompetensen skiljer sig markant mellan olika elever och även mellan pedagogerna.

Under 2015 genomförde förvaltningen en utvärdering avseende hela IKT-satsningen 2011-2013. Utvärderingen identifierar lärdomar och förbättringsområden inför den fortsatta verksamheten, huvudsakligen baserat på exempel på effekter som lyfts fram av elever och pedagoger. I stort anger utvärderingen att IKT-satsningen haft en positiv inverkan på verksamheten och bidragit till ett ökat lärande hos både pedagoger och elever. Mål, styrdokument och visioner som är förenade med satsningen beskrivs, men utvärderingen redogör inte för i vilken utsträckning satsningen bidragit måluppfyllelse. Det framgår inte vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera de utmaningar som identifierats, utöver att en effektkartläggning ska genomföras.

3.2.2. LIKA

Sedan 2013 använder förvaltningen SKL-verktyget Ledning Infrastruktur Kompetens Användning (LIKA). Verktyget syftar till att stödja rektorer, förskolechef och förvaltning i arbetet med IT i skolan och förskolan. LIKA består av tre delar; självskattning, sammanfattning och handlingsplan. Rektorer och förskolechefer gör självskattningen och får därefter en sammanfattning och förslag till handlingsplan utifrån skattningens resultat. Självskattningen består av parametrarna användning, ledning, infrastruktur samt kompetens.

Resultat från LIKA-utvärderingen presenteras i utvärderingen av IKT-satsningen. Den visar att staden ligger marginellt över riksgenomsnittet i samtliga skattningsparametrar. Förvaltningen uppger att ambitionen är att genomföra LIKA-självskattningen ska genomföras vartannat år. Detta regleras dock inte formellt i styrdokument.

3.2.3. Effektkartläggning

På uppdrag av skolförvaltningen genomförde konsultföretaget Sigma 2015 en effektkartläggning av IKT-arbetet. Syfte var att skapa en tydlig bild av vilka behov och önskemål som finns i verksamheten. Målbilden som togs fram inom ramen för effektkartläggningen var:

- ▶ En tillgänglig, dynamisk och användbar miljö som främjar lärande och kommunikation.
- ▶ Nytt/behov tillgodoses för barn/elever, personal och vårdnadshavare i ett hållbart perspektiv.

Effektkartläggningen visade att förvaltningen bör skapa ett bättre IKT-stöd för pedagogerna, tydliggöra direktiven samt underlätta användandet och möjligheten att kommunicera.

Förvaltningen anger att effektmätningen ligger till grund för verksamhetens förändrings- och utvecklingsarbete avseende IKT samt att detta arbete kommer att följas upp under 2017. Däremot saknas dokumenterad handlingsplan för hur rekommendationer och utvecklingsförslag ska hanteras.

3.3. Rapportering till nämnden

Av protokollgranskning framgår att nämnden vid ett antal tillfällen har informerats om utvecklingen avseende IKT-satsningen, däribland utvärderingen av IKT-satsningen 2011-2013. Nämnden uppges ha ett intresse för IKT-frågan, inte minst avseende hur de ekonomiska resurserna används och hur satsningarna påverkar elevernas skolresultat.

3.4. Analys av konsekvenser för skolresultat

I enlighet med det uppdrag som ålades förvaltningen i IKT-planen för skola 2011-2013 ska förvaltningen "... bedriva ett långsiktigt arbete mot högre måluppfyllelse genom en förändrad pedagogroll där digitala verktyg och arbetssätt utvecklar ett aktivt lärande."

Förvaltningen anger att det finns en god kännedom om elevernas måluppfyllelse generellt, men att skolresultaten inte analyserats utifrån effekter av IKT-satsningen. Enligt förvaltningen är det svårt att mäta effekten av en enskild satsning i ett större sammanhang. Vidare anges att det är problematiskt att koppla satsningen till ett resultat eftersom flera parametrar påverkar skolresultaten.

De utvärderingar och uppföljningar som förvaltningen genomfört fokuserar främst på den praktiska implementeringen av satsningen. Förvaltningen har exempelvis inte analyserat aspekter som rimligen påverkar elevernas resultat, såsom elevernas IKT-kompetens. En annan sådan aspekt är pedagogernas kompetens. Denna kartläggs med hjälp av LIKA-verktyget. Förvaltningen får tillgång till respektive skolenhets resultat av LIKA-utvärderingen, men det finns ingen struktur för att på central nivå analysera och följa upp helheten och identifiera generella kompetensutvecklingsbehov.

4. Samlad bedömning

I detta kapitel lämnas vår samlade bedömning utifrån förstudiens frågeställningar.

4.1. Våra slutsatser

Målsättningen med den strategiska satsning på IKT i skolan som initierades 2011 är att uppnå en ökad måluppfyllelse för eleverna. Förstudien visar att nämnden har en tydlig viljeinriktning kring IKT-arbetet genom att inte bara förespråka ökad datortäthet i skolorna, utan även utveckling av kompetens och pedagogik kring IKT. Vi ser positivt på detta. Flera insatser har också genomförts i syfte att implementera IKT-satsningen från 2011. Vi bedömer dock att detta har skett på initiativ av engagerade och intresserade medarbetare snarare än genom en tydlig och strukturerad styrning av IKT-arbetet. Den strategi som fastställdes för 2011-2013 har inte förnyats sedan 2011. IKT är inte längre en del av fullmäktiges plan och budget. För närvarande saknas följaktligen aktuell strategi och handlingsplan för IKT-arbetet. Nämnden har inga tydliga rutiner för att säkerställa en ändamålsenlig användning av IKT i skolan, exempelvis kring hantering av situationer där elever besöker webbplatser med olämpligt innehåll. Nämnden har inte heller någon struktur för att på central nivå kartlägga, analysera och följa upp IKT-kompetensen hos pedagoger och elever. Vi bedömer att detta begränsar nämndens förutsättningar att säkerställa likvärdighet i undervisningen och ökad måluppfyllelse för eleverna.

En systematisk uppföljning av IKT-satsningens resultat är en förutsättning för att skapa medvetenhet om graden av måluppfyllelse samt utvecklingsbehov. Förstudien visar att det finns ambitioner kring att följa upp satsningarna, men att det saknas struktur för hur uppföljning av IKT-arbetet ska ske. Ett antal uppföljningar av satsningen har genomförts. Dessa har dock huvudsakligen fokuserat på elever och lärares upplevelse av IKT-arbetet. Det är följaktligen svårt att utifrån utvärderingarna dra slutsatser om i vilken utsträckning IKT-satsningen har bidragit till ökad måluppfyllelse för eleverna och uppfyllelse av fullmäktiges och nämndens målsättningar. Vi bedömer att det är väsentligt att nämnden utvecklar en systematik i uppföljningen av IKT-satsningen, där exempelvis ekonomiska konsekvenser och alternativkostnader inkluderas.

Utifrån förstudiens resultat har vi identifierat följande risker:

- ▶ Risk att elever inte får likvärdiga förutsättningar i utbildningen till följd av varierande IKT-kompetens hos pedagoger
- ▶ Risk för bristande IKT-kompetens hos pedagoger till följd av avsaknad av central struktur för kompetenskartläggning och strategier för kompetensutveckling
- ▶ Risk för bristande måluppfyllelse till följd av otillräckliga riktlinjer och rutiner för att säkerställa en ändamålsenlig användning av digitala lärverktyg
- ▶ Risk för ineffektiv resurshantering till följd av brist på systematisk uppföljning av effekter och ekonomiska konsekvenser av IKT-satsningen

4.2. Svar på förstudiens frågor

Frågor	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vad har nämnden genomfört för satsningar på IT inom grundskolan? 	<p>Nämnden initierade 2011 en treårig IKT-satsning för att öka tillgången till digitala lärverktyg i samtliga stadens grundskolor samt utveckla kompetens och pedagogik avseende IKT. För att genomföra strategin har flera åtgärder vidtagits. Exempelvis har samtliga elever nu tillgång till minst ett digitalt lärverktyg per två elever. Projekt med externa samverkanspartners har initierats för att skapa en likvärdig och tillgänglig IKT-lärmiljö och för att stärka elevers kunskaper om maker och programmering. En inläsningstjänst samt en molntjänst har också upphandlats.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vilka mål och riktlinjer finns för IT-satsningarna? 	<p>IKT-satsningen 2011-2013 reglerades dels av en IKT-strategi där målsättningen med satsningen var ökad måluppfyllelse för eleverna, dels av fullmäktiges plan och budget där IKT i skolan var en prioritet. IKT-strategin uppges fortfarande gälla, men har inte formellt förnyats sedan 2011. Det finns inte längre något fullmäktige- eller nämndmål som rör IKT-arbete. I skolförvaltningens handlingsplan för 2016 anges IKT som en aktivitet som ska bidra till nämndens mål om ökad likvärdighet samt ökad elevnärvaro. Det saknas dock tydliga strategier för hur målen för IKT-satsningen ska nås samt hur måluppfyllelse ska mätas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Hur sker uppföljning och utvärdering av IT-satsningarna? 	<p>I nuläget saknas dokumenterade riktlinjer kring uppföljning. Utvärderingar och uppföljningar har dock genomförts och det finns en ambition hos förvaltningen att kontinuerligt följa upp IKT-satsningen. De uppföljningar och utvärderingar som genomförts behandlar inte måluppfyllelse eller ekonomiska konsekvenser av satsningarna. Det är följaktligen svårt att dra systematiska slutsatser om effekterna av satsningen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Hur har utveckling av elevers skolresultat analyserats med hänsyn till satsningar på IT och digitala verktyg i grundskolan? 	<p>Ingen analys eller uppföljning av elevernas skolresultat har genomförts med hänsyn till IKT-satsningen. Inte heller aspekter som kan påverka skolresultaten har analyserats, såsom elevers IKT-kompetens.</p>

Göteborg den 7 juni 2016

Rebecka Rask
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Intervjuer och dokumentförteckning

Intervjuer

Gruppintervju genomfördes 2016-05-09 med följande funktioner:

- ▶ Förvaltningschef, skolförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef skolor
- ▶ IKT-ansvarig samt ansvarig för IKT i ledningsgruppen

Dokumentförteckning

- ▶ Delrapport IKT-Pilot skola, 2011
- ▶ Digital agenda för agenda/IKT-strategi (arbetsmaterial)
- ▶ Digitalt berättande och boksamtal - Kompetensutveckling riktad till förskoleklasser, åk 1 och åk 2, 2013
- ▶ Elevers delaktighet i en lärsituation med digitalt berättande och boksamtal. Göteborgs Universitet, 2013.
- ▶ Handlingsplan skolförvaltningen 2016
- ▶ IKT-Plan för skolan 2011-2013, 2015
- ▶ Lärande och inflytande på riktigt när olikheten är normen, 2016
- ▶ Maker och Programmering i förskola/skola 2016-2018
- ▶ Sigma, Effektkartläggning om IKT-stöd, 2015
- ▶ Skolnämndens sammanträdesprotokoll, 2015-04-15
- ▶ Skolnämndens sammanträdesprotokoll, 2016-03-09
- ▶ Skolnämndens sammanträdesprotokoll, 2016-04-06
- ▶ Utvärdering av IKT-satsningen med start 2011-2013, 2015
- ▶ Verksamhetsplan, skolnämnden 2015-2017, 2014